Nowe przepisy

Przegląd Dzienników Ustaw z 2020 r. od poz. 374 do poz. 597

The Review of Journals of Laws of 2020 from item 374 to 597

Prawo pracy

Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (poz. 374)

Ustawa określa m.in. zasady i tryb zapobiegania oraz zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i rozprzestrzenienia się choroby zakaźnej wywołanej tym wirusem u ludzi. W kontekście regulacji z zakresu prawa pracy w art. 3 wprowadza definicję legalną pracy zdalnej, przewidując jednocześnie podstawę prawną uprawnienia pracodawcy do polecenia pracownikowi wykonywania, przez czas oznaczony, pracy określonej w umowie o pracę poza miejscem jej stałego wykonywania (praca zdalna). Z kolei w art. 4 ustawa wprowadza dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez okres nie dłuższy niż 14 dni dla ubezpieczonego zwolnionego od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko. Okresu pobierania tego zasiłku nie wlicza się do okresu pobierania zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (DzU z 2019 r. poz. 645, ze zm.). Ustawa weszła w życie 8 marca 2020 r. Omówione wyżej regulacje (art. 3 i 4) tracą moc po upływie 180 dni od wejścia ustawy w życie (zob. art. 36 ust. 1 ustawy).

Ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (poz. 567)

Ustawa zmienia m.in. ustawę z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (DzU poz. 374). Wprowadza art. 4b i 4c przewidujący szczególne zasady odnośnie do zachowania prawa do zasiłku opiekuńczego oraz wysokości zasiłku chorobowego dla ubezpieczonego pracownika wykonującego zawód medyczny zatrudnionego w podmiocie leczniczym w rozumieniu ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (DzU z 2020 r. poz. 295). Ponadto wprowadza art. 10b, który przewiduje uprawnienie ministra właściwego do spraw zdrowia do zawieszenia kierownika podmiotu leczniczego prowadzącego szpital w wykonywaniu praw i obowiązków oraz wyznaczenia do ich wykonywania pełnomocnika. Przepis ten określa również uprawnienia pracownicze osoby wyznaczonej jako pełnomocnik, a także zasady jej odpowiedzialności i Skarbu Państwa za szkody wyrządzone za niezgodne z prawem zachowanie przy wykonywaniu przez nią zadań.

Ustawa co do zasady weszła w życie 1 kwietnia 2020 r.

Ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (poz. 568)

Ustawa zmienia m.in. ustawę z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (DzU poz. 374) w zakresie m.in.:

— prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego (zmiana art. 4 zmienianej ustawy, dodanie art. 4a),

— rekompensaty wynagrodzenia wypłaconego pracownikom niepełnosprawnym w okresie przestoju w działalności zakładu aktywności zawodowej lub zmniejszenia przychodu z tej działalności (nowy art. 15a);

— uprawnienia przedsiębiorcy do świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy — dofinansowanie wynagrodzeń pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo do których zastosowano obniżony wymiar czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19 oraz sposobu określenia warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy (nowy art. 15g);

— ważności orzeczeń o niepełnosprawności albo orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych na czas określony (art. 15h);

— ograniczenia zakazu pracy w handlu w niedzielę i święta, o którym mowa w art. 5 ustawy z 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta i niektóre inne dni (DzU z 2019 poz. 466) w zakresie wykonywania czynności związanych z handlem polegających na rozładowywaniu, przyjmowaniu i ekspozycji towarów pierwszej potrzeby (nowy art. 15i);

— uprawnienia niektórych pracodawców (katalog pracodawców wymieniony w art. 15x ust. 2) do zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstw lub stacji, polecenia pracy w godzinach nadliczbowych w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji, a także do odmowy udzielania pracownikowi urlopu wypoczynkowego, w tym urlopu na żądanie, urlopu bezpłatnego i innego urlopu, oraz przesunięcia terminu takiego urlopu — na czas oznaczony, nie dłużej niż do odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii (nowy art. 15x);

— terminów na złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, na pobyt rezydenta długoterminowego UE (nowy art. 15z),

— okresu ważności wizy krajowej, zezwolenia na pobyt czasowy (nowy art. 15zd);

— ważności zezwolenia na pracę, okresu legalizacji pracy wykonywanej na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi (nowy art. 15zzd);

— ważności orzeczeń o częściowej i całkowitej niezdolności do pracy, całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, niezdolności do samodzielnej egzystencji wydanych na czas określony, orzeczeń o okolicznościach uzasadniających uprawnienie do świadczenia rehabilitacyjnego (nowy art. 15zc);

— uprawnienia pracodawcy do ograniczenia nieprzerwanego odpoczynku dobowego do nie mniej niż 8 godzin i nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego do nie mniej niż 32 godzin i odpowiednio prawa pracownika do równoważnego odpoczynku (nowy art. 15zf);

— warunków zawarcia porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym dopuszczalne jest przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy do 12 godzin w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy czy porozumienia o stosowaniu mniej korzystanych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami (nowy art. 15zf);

— prawa do świadczenia postojowego dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, wykonujących umowę agencyjną, zlecenia, umową o świadczenie usług, które nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu (nowy art. 15zg);

— możliwości przyznania przez starostę, na podstawie umowy, dofinasowania na pokrycie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od wynagrodzeń składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (nowy art. 15zzb), a także dofinasowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy — osoby fizycznej, która nie zatrudnia pracowników (nowy art. 15zzc);

— zwolnienia, na wniosek płatnika, z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych należnych za okres od 1 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r. (zob. więcej nowy art. 31zo–31zy);

— zwolnienia z opłacania składek za drugi kwartał 2020 r. na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w rozumieniu ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (nowy art. 31zz).

Ustawa weszła w życie 31 marca 2020 r., z tym że od tej daty przewidziano liczne wyjątki w zakresie daty wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 25 lutego 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (poz. 380)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (DzU z 2018 r. poz. 577). Zmienia załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 marca 2017 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (DzU poz. 485 ze zm.), który określa stanowiska, na których są zatrudniani urzędnicy w sądach i prokuraturze oraz kwalifikacje wymagane do zajmowania tych stanowisk.

Rozporządzenie weszło w życie 24 marca 2020 r.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 4 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia zasadniczego radców Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz wysokości dodatków funkcyjnych w Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (poz. 387)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 67 ust. 5 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (DzU z 2019 r. poz. 1265 ze zm.). Zmienia załącznik nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 13 stycznia 2017 r. w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia zasadniczego radców Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz wysokości dodatków funkcyjnych w Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (DzU poz. 104) przez wprowadzenie dodatku funkcyjnego dla dyrektora generalnego w wysokości 3500 zł.

Rozporządzenie weszło w życie 18 marca 2020 r.

Rozporządzenie Ministra Klimatu z 25 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (poz. 529)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237^{15} § 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (DzU z 2019 r. poz. 1040 ze zm.). Zmienia rozporządzenie Ministra Energii z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (DzU poz. 1830) przez przesunięcie o 6 miesięcy daty wejścia w życie tego rozporządzenia. Przed zmianą rozporządzenie z 28 sierpnia 2019 r. miało wejść w życie z dniem 26 września 2020 r.

Rozporządzenie z 25 marca 2020 r. weszło w życie 25 marca 2020 r.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 13 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o wykonywaniu prac podwodnych (poz. 397)

Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z 27 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zatrudniania pracowników w kontyngentach policyjnych oraz ich wynagradzania (poz. 416)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 13 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia

jednolitego tekstu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (poz. 426)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 28 lutego 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (poz. 514)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 3 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pracownikach urzędów państwowych (poz. 537)

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 3 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej (poz. 562)

Zabezpieczenie społeczne

Ustawa z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (poz. 374)

Zob. omówienie ustawy w części dotyczącej zmian przepisów z zakresu prawa pracy.

Ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (poz. 567)

Zob. omówienie ustawy w części dotyczącej zmiany przepisów z zakresu prawa pracy.

Ustawa z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (poz. 568)

Zob. omówienie ustawy w części dotyczącej zmiany przepisów z zakresu prawa pracy.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (poz. 486)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 13 ust. 4 i art. 14 ust. 8 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (DzU z 2020 r. poz. 174). Dodaje § 2a do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 maja 2007 r. w sprawie określenia wysokości jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej oraz zasiłku chorobowego (DzU z 2019 r. poz. 1678). Zgodnie z nowym przepisem w okresie wskazanym w art. 36 ust. 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (DzU poz. 374) ubezpieczonemu przysługuje zasiłek chorobowy w kwocie 15 zł za każdy dzień czasowej niezdolności do pracy trwającej nieprzerwanie nie dłużej niż 14 dni, jeżeli ta niezdolność jest spowodowana zakażeniem lub chorobą układu oddechowego oznaczonymi w zaświadczeniu lekarskim jako COVID-19.

Rozporządzenie weszło w życie 21 marca 2020 r.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 26 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (poz. 534)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 6c ust. 9 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (DzU z 2020 r. poz. 426). Zmienia rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (DzU z 2018 r. poz. 2027). Wprowadzone zmiany obejmują m.in. możliwość wydawania oceny o stanie zdrowia dziecka lub osoby zainteresowanej (tj. osoby, która ukończyła 16 lat) na podstawie dokumentacji medycznej bez przeprowadzania badania w okresie od 8 marca 2020 r. do upływu 90 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Rozporządzenie weszło w życie 27 marca 2020 r.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 26 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (poz. 586)

Dr Agnieszka Zwolińska
Uniwersytet Warszawski
ORCID: 0000-0002-8369-3089
e-mail: a.zwolinska@wpia.uw.edu.pl